

Î N C H E I E R E

21 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Întreprinderea de Stat Compania Aeriană "AIR Moldova",

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Angelei Rogac și Mihail Rogac împotriva Întreprinderii de Stat Compania Aeriană "AIR Moldova" cu privire la încasarea compensației pentru întârzierea zborului,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de către Întreprinderea de Stat Compania Aeriană "AIR Moldova" și menținută hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 03 decembrie 2015,

c o n s t a t ă

La 16 octombrie 2015, Angela Rogac și Mihail Rogac au depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎS CA "AIR Moldova" cu privire la încasarea compensației pentru întârzierea zborului.

În motivarea acțiunii reclamanții Angela Rogac și Mihail Rogac au indicat că la 28 aprilie 2015 au procurat de la pârâtă prin intermediul sistemului Air Moldova E-ticket două bilete (codul rezervării P25G8) pentru cursa nr. 9U 855 din 02 mai 2015, Chișinău-Torino, Italia, programată pentru decolare la orele 12³⁰, drept dovadă fiind biletele electronice nr. nr. 5722402222410 și 5722402222409 din 28 aprilie 2015.

Însă, cursa nr. 9U 855 din 02 mai 2015, programată pentru decolare la orele 12³⁰, a decolat la 18³⁰, cu o întârziere de 6 ore, fapt ce rezultă din copia tichetelor de îmbarcare și extrasele de pe paginile web a agenților de știri (unimedia.md, timpul.md, protv.md), care au raportat întârzieri ale curselor pârâtei printre care și cea spre Torino din motivul defecțiunii aeronavei.

Susține că la 05 mai 2015 s-au adresat cu reclamație ÎS CA "AIR Moldova", solicitând achitarea compensației a câte 400 Euro per pasager în temeiul pct. pct. 16, 17, 18 lit. b) din Regulamentul "Privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor" aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 836 din 08 noiembrie 2012.

La 15 mai 2015, pârâta, prin intermediul poștei electronice, i-a informat despre prelungirea termenului de examinare a reclamației lor, iar la 04 iunie 2015, la fel prin poștă

electronică, le-a refuzat în achitarea compensațiilor pe motiv că modificările operate la cursa din 02 mai 2015, Chișinău-Torino, au fost cauzate de ”împrejurări excepționale”, care nu au putut fi evitate.

Consideră reclamantii că refuzul ÎS CA ”AIR Moldova” de a le achita compensația prevăzută de pct. pct. 16, 17, 18 din Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 836 din 08 noiembrie 2012, este ilegal și neîntemeiat, or, actul normativ dat expres prevede că în oricare din cazurile în care un operator aerian anticipează o posibilă întârziere a unui zbor peste ora de plecare timp de 3 ore sau mai mult, în cazul tuturor zborurilor cuprinse între 1500 și 3500 de km, pasagerilor li se oferă de către operatorul aerian, gratuit, mese și băuturi răcoritoare, direct proporționale cu timpul de așteptare, în plus, pasagerii au dreptul la 2 apeluri telefonice gratuite și de a trimite gratuit mesaje prin telex, fax sau e-mail. Iar, în cazul în care întârzierea este de cel puțin 5 ore, pasagerilor li se oferă posibilitatea de a alege între rambursarea, în termen de 7 zile, a întregului cost al biletului, la prețul de achiziție pentru partea sau părțile de călătorie neefectuate și pentru partea sau părțile deja efectuate, în cazul în care zborul devine inutil în raport cu planul de călătorie inițial al pasagerului, împreună cu, dacă este un zbor de retur la punctul de plecare inițial, cât mai repede posibil. În orice caz, asistența se oferă pasagerilor în limitele de timp stabilite în circumstanțele menționate supra corespunzător fiecărei distanțe de zbor.

Declară că pasagerii trebuie să primească o compensație în conformitate cu prevederile capitolul V din Regulamentul ”Privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor” aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 836 din 08 noiembrie 2012.

Astfel, reieșind din prevederile pct. 18 lit. b) din Regulamentul vizat supra, pasagerii primesc o compensație în valoare de 400 Euro pentru toate zborurile cuprinse între 1500 și 3500 km. Pentru stabilirea distanței se ia în considerare ultima destinație unde pasagerul urmează să sosească după ora prevăzută datorită refuzului la îmbarcare sau anulării zborului, iar plata compensației se va efectua în lei moldovenești la cursul Băncii Naționale a Moldovei la data achitării acesteia.

Afirmă că potrivit pct. 21 din același act normativ, distanțele indicate în pct. pct. 18 și 19 se măsoară prin metoda rutei ortodromice.

Susțin că potrivit răspunsului Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor al Republicii Moldova nr. 09-269 din 15 iulie 2015, distanța conform rutei ortodromice dintre Aeroportul Internațional ”Chișinău” (KIV) și Aeroportul Internațional ”Torino - Caselle” (TRN) constituie 1650 km sau 1025 mile nautice, distanța respectivă fiind stabilită și extrasă din Sistemul Internațional SITA de înregistrare a pasagerilor.

Menționează că ei întrunesc condițiile necesar-obligatorii pentru a beneficia de compensație a câte 400 Euro per pasager prevăzută de Regulamentul ”Privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor” aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 836 din 08 noiembrie 2012, și anume: există întârziere a cursei timp de 6 ore și zborul Chișinău-Torino are o distanță de 1650 km, conform metodei rutei ortodromice.

Cer Angela Rogac și Mihail Rogac încasarea din contul ÎS CA ”AIR Moldova” în beneficiul lor a câte 400 Euro pentru fiecare cu titlu de compensație pentru întârzierea zborului și cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoria Botonica, mun. Chișinău din 03 decembrie 2015, acțiunea a fost admisă, încasând din contul ÎS CA ”AIR Moldova” în beneficiul Angelei Rogac și Mihail Rogac a câte 400 Euro, pentru fiecare, convertiți în valută națională la cursul Băncii

Naționale a Moldovei la data achitării, cu titlu de compensație pentru întârzierea zborului și 508 lei taxa de stat la depunerea cererii de chemare în judecată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2016, a fost respins apelul declarat de către ÎS CA "AIR Moldova" și menținută hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 03 decembrie 2015.

Atât prima instanță, cât și instanța de apel și-au motivat soluția prin faptul că pârâta ÎS CA "AIR Moldova" neîntemeiat a refuzat Angelei Rogac și lui Mihail Rogac în achitarea compensației în mărime a câte 400 Euro, pentru fiecare, din motiv că întârzierea cursei aeriene pe ruta Chișinău-Torino a survenit din cauza unor împrejurări excepționale, care nu au putut fi evitate în pofida adoptării tuturor măsurilor posibile, adică din cauza unei defecțiuni tehnice a aeronavei, contrar Regulamentului "Privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor" aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 836 din 08 noiembrie 2012, or, acest act normativ special expres și imperativ prevede condițiile și modalitățile de achitare a respectivei compensații în situațiile întârzierii prelungite a zborurilor, în care s-au aflat și reclamantii.

La 25 octombrie 2016, ÎS CA "AIR Moldova" a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2016 și hotărârii Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 03 decembrie 2015, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În susținerea recursului ÎS CA "AIR Moldova" a invocat că instanțele de judecată ierarhic inferioare eronat au aplicat la cazul speței prevederile Regulamentului "Privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor" aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 836 din 08 noiembrie 2012, având în vedere că nici o lege națională și nici reglementările internaționale nu prevăd obligația căraușului aerian compensarea pasagerilor în cazul întârzierii prelungite a zborului, la fel și dreptul pasagerului de a cere o astfel de compensație.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele dosarului atestă că copia deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2016 a fost expediată în adresa ÎS CA "AIR Moldova" la 02 septembrie 2016, care a fost recepționată de către recurentă la 06 septembrie 2016 (f.d. 82, 92).

În circumstanțele relevate, recursul declarat de către ÎS CA "AIR Moldova" la 25 octombrie 2016, se consideră depus în termenul prevăzut de lege.

La 22 noiembrie 2016, în adresa intimaților Angela Rogac și Mihail Rogac a fost expediată copia recursului declarat de către ÎS CA "AIR Moldova", cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței.

La 15 decembrie 2016, Angela Rogac și Mihail Rogac au depus referință, solicitând să fie considerat inadmisibil recursul declarat de către ÎS CA "AIR Moldova", cu menținerea deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2016 și hotărârii Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 03 decembrie 2015, pe care le consideră legale și întemeiate, invocând că instanțele de judecată ierarhic inferioare au examinat pricina sub toate aspectele, au verificat și au apreciat corect probele prezentate, aplicând la cazul speței norma de drept materială corectă.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile și obiecțiile din referința depusă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme

de Justiție consideră că recursul declarat de către ÎS CA "AIR Moldova" este inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Conform prevederilor art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către ÎS CA "AIR Moldova" nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către instanțele de judecată ierarhic inferioare și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Nu poate fi reținut argumentul recurentei precum că instanțele de judecată ierarhic inferioare eronat au aplicat la cazul speței prevederile Regulamentului "Privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor" aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 836 din 08 noiembrie 2012, având în vedere că nici o lege națională și nici reglementările internaționale nu prevăd obligația căraușului aerian compensarea pasagerilor în cazul întârzierii prelungite a zborului, la fel și dreptul pasagerului de a cere o astfel de compensație, or, Regulamentul respectiv este un act normativ special, care prevede condiții specifice în care pasagerii transportului aerian își pot exercita drepturile minime atunci când li se refuză îmbarcarea împotriva voinței lor, zborul este anulat sau zborul este întârziat.

Afară de aceasta, Regulamentul "Privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor" a fost

aprobat în scopul executării prevederilor art. 4 alin. (2) din Legea aviației civile nr. 1237 din 09 iulie 1997, adică întru asigurarea zborurilor, securității aeronautice și calității serviciilor prestate, precum și în scopul executării Legii privind protecția consumatorilor nr. 105 din 13 martie 2003.

Cu atât mai mult, că actul normativ în cauză transpune parțial prevederile Regulamentului (CE) nr. 261/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 februarie 2004 de stabilirea a unor norme comune în materie de compensare și de asistență a pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 295/91, publicat în Jurnalul Oficial al UE seria L nr. 46/1 din 17 februarie 2004.

Alte argumente invocate în recursul declarat nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei pentru casarea deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din CPC are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și de drept procedural, verificându-se exclusiv legalitatea deciziei adoptate, dar și nu temeinicia în fapt a acesteia.

Distinct de cele relatate, se reiterează că conform jurisprudenței degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, recursurile trebuie să fie efective, adică să dispună de puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (speța Purcell c. Irlandei, decizia cu privire la admisibilitate din 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocate în speță sunt similare celor indicate în procesul judecării pricinii, asupra cărora instanțele de judecată ierarhic inferioare s-au pronunțat deja în modul corespunzător

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către ÎS CA "AIR Moldova" ca inadmisibil.

În conformitate cu prevederile art. art. 269-270, art. 431 alin. alin. (1) și (2), art. 433 lit. a) și art. 440, CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Întreprinderea de Stat Compania Aeriană "AIR Moldova", se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic